

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII KADENCJA**

Warszawa, dnia 28 stycznia 2014 r.

Druk nr 555

**KOMISJA
PRAW CZŁOWIEKA,
PRAWORZĄDNOŚCI I PETYCJI**

**Pan
Bogdan BORUSEWICZ
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 90d ust. 1 pkt 1 Regulaminu Senatu Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji wnosi o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy

o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty.

Do reprezentowania Komisji w dalszych pracach nad tym projektem ustawy upoważniony jest senator Jan Rulewski.

W załączeniu przekazuję projekt ustawy wraz z uzasadnieniem.

Przewodniczący Komisji
Praw Człowieka, Praworządności i Petycji
(-) Michał Seweryński

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty

Art. 1. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.¹⁾) po art. 46 dodaje się art. 46a w brzmieniu:

„Art. 46a. Osobom pobierającym emeryturę lub rentę w wysokości nie przekraczającej kwoty najniższej emerytury, z wyłączeniem dodatków, zasiłków, świadczeń pieniężnych i ryczałtu energetycznego, ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla i deputatu węglowego, które ukończyły 75 rok życia, przysługuje bezpłatne zaopatrzenie w leki o kategorii dostępności „Rp” lub „Rpz” oraz środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego objęte decyzją o refundacji, dopuszczone do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2011 r. Nr 277, poz. 1634, z późn. zm.²⁾) w art. 45 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Lekarz może również wystawić recepty na leki osobom, o których mowa w art. 43–46a ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.³⁾), na zasadach określonych w tej ustawie oraz w ustawie z dnia 12 maja 2011 r.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 216, poz. 1367, Nr 225, poz. 1486, Nr 227, poz. 1505, Nr 234, poz. 1570 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 22, poz. 120, Nr 26, poz. 157, Nr 38, poz. 299, Nr 92, poz. 753, Nr 97, poz. 800, Nr 98, poz. 817, Nr 111, poz. 918, Nr 118, poz. 989, Nr 157, poz. 1241, Nr 161, poz. 1278 i Nr 178, poz. 1374, z 2010 r. Nr 50, poz. 301, Nr 107, poz. 679, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 165, poz. 1116, Nr 182, poz. 1228, Nr 205, poz. 1363, Nr 225, poz. 1465, Nr 238, poz. 1578, Nr 257, poz. 1723 i 1725, z 2011 r. Nr 45, poz. 235, Nr 73, poz. 390, Nr 81, poz. 440, Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 113, poz. 657, Nr 122, poz. 696, Nr 138, poz. 808, Nr 149, poz. 887, Nr 171, poz. 1016, Nr 205, poz. 1203 i Nr 232, poz. 1378, z 2012 r. poz. 123, 476, 1016, 1342 i 1548, z 2013 r. poz. 154, 879, 983, 1290, 1623 i 1650 oraz 2014 r. poz. 24.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 291, poz. 1707, z 2012 poz. 95 i 1456 oraz z 2013 poz. 1245, 1287, 1645 i 1650.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 216, poz. 1367, Nr 225, poz. 1486, Nr 227, poz. 1505, Nr 234, poz. 1570 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 22, poz. 120, Nr 26, poz. 157, Nr 38, poz. 299, Nr 92, poz. 753, Nr 97, poz. 800, Nr 98, poz. 817, Nr 111, poz. 918, Nr 118, poz. 989, Nr 157, poz. 1241, Nr 161, poz. 1278 i Nr 178, poz. 1374, z 2010 r. Nr 50,

o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. Nr 122, poz. 696, z późn. zm.⁴⁾). Lekarz jest obowiązany do odnotowania uprawnień tych osób na receptcie w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie ust. 5.”

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

poz. 301, Nr 107, poz. 679, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 165, poz. 1116, Nr 182, poz. 1228, Nr 205, poz. 1363, Nr 225, poz. 1465, Nr 238, poz. 1578, Nr 257, poz. 1723 i 1725, z 2011 r. Nr 45, poz. 235, Nr 73, poz. 390, Nr 81, poz. 440, Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 113, poz. 657, Nr 122, poz. 696, Nr 138, poz. 808, Nr 149, poz. 887, Nr 171, poz. 1016, Nr 205, poz. 1203 i Nr 232, poz. 1378, z 2012 r. poz. 123, 476, 1016, 1342 i 1548, z 2013 r. poz. 154, 879, 983, 1290, 1623 i 1650 oraz 2014 r. poz. 24 i

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 95 i 742 oraz z 2013 r. poz. 766 i 1290.

UZASADNIENIE

Projekt inicjatywy ustawodawczej ma na celu realizację postulatu zawartego w petycji P-8-03/13, skierowanej do Marszałka Senatu przez Stowarzyszenie „Dzieci wojny” w Polsce oraz dwie osoby prywatne.

Podstawowa zmiana dotyczy ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej”, druga zmiana wprowadza nowelizację ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (Dz. U. z 2011 r. Nr 277, poz. 1634, z późn. zm.), która stanowi konsekwencję zmiany zawartej w art. 1.

Postulatem petycji jest podjęcie prac legislacyjnych w sprawie przyznania emerytom i rencistom uprawnień do bezpłatnego zaopatrzenia w leki. Obie osoby prywatne w uzasadnieniu powoływały się na art. 68 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którym każdy ma prawo do ochrony zdrowia, podnosząc jednocześnie, że wysokość otrzymywanych świadczeń zmusza osoby do nich uprawnione do oszczędzania na lekach. Stowarzyszenie "Dzieci wojny" w Polsce powoływało się na wzrost cen leków oraz niesatysfakcjonujący zakres wykazu leków refundowanych ogłaszany przez ministra właściwego do spraw zdrowia oraz przepisy dotyczące refundacji leków, wnosząc o ich zmianę.

Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej, biorąc pod uwagę warunki i wyjątkowe okoliczności dotyczące pewnych grup osób, przewiduje szczególne uprawnienia do świadczeń opieki zdrowotnej, zawarte w rozdziale 3 (m. in. w stosunku do Zasłużonych Honorowych Dawców Krwi, Zasłużonych Honorowych Dawców Przeszczepu, weteranów, inwalidów wojskowych, inwalidów wojennych oraz osób represjonowanych, cywilnych niewidomych ofiar działań wojennych – w różnych, określonych ustawą zakresach, generalnie jednak ponoszona przez nich odpłatność za leki podlega zmniejszeniu). W art. 46 ust. 1 ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej przyznaje inwalidom wojennym oraz osobom represjonowanym, ich małżonkom pozostającym na ich wyłącznym utrzymaniu oraz

wdowom i wdowcom po poległych żołnierzach i zmarłych inwalidach wojennych oraz osobach represjonowanych, uprawnionym do renty rodzinnej, a także cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych, uprawnienie do bezpłatnego zaopatrzenia w leki o kategorii dostępności „Rp” lub „Rpz” oraz środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego objęte decyzją o refundacji, dopuszczone do obrotu na terenie kraju. Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji uznała za uzasadnione dodanie w ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej nowej grupy uprawnionych, analogicznie jak w art. 46 ust. 1, do bezpłatnego zaopatrzenia w leki oraz środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego objęte decyzją o refundacji. Są to osoby pobierające emeryturę lub rentę (pojęcie to definiuje art. 5 pkt 20 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej), jednakże nie wszystkie, ale najuboższe, które osiągnęły pewien pułap wieku, z którym łączy się zwiększona zachorowalność i konieczność stałego przyjmowania wielu leków. Komisja uznała, że w tej kategorii mieszczą się osoby pobierające najniższą emeryturę lub rentę, dokonując tym samym zawężenia kręgu podmiotowego w stosunku do stanowiska autorów petycji. Projekt wprowadza więc nową kategorię uprawnionych do szczególnych uprawnień do świadczeń opieki zdrowotnej, którymi są emeryci i renciści pobierający najniższe świadczenia oraz spełniający przesłankę ukończenia 75 lat.

Nowelizacja ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej (art. 1) przewiduje dodanie nowego art. 46a, który osobom pobierającym emeryturę lub rentę w wysokości nie przekraczającej kwoty najniższej emerytury, z wyłączeniem dodatków, zasiłków, świadczeń pieniężnych i ryczałtu energetycznego, ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla i deputatu węglowego, oraz które ukończyły 75 rok życia, przyznaje bezpłatne zaopatrzenie w leki o kategorii dostępności „Rp” lub „Rpz” oraz środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego objęte decyzją o refundacji, dopuszczone do obrotu na terytorium Polski. W stosunku do tych osób lekarz (lekarz dentysta) może wystawić receptę na leki na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych, specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. Nr 122, poz. 696, z późn. zm.), art. 2.

Projektowana ustawa wychodzi naprzeciw oczekiwaniom środowiska emerytów i rencistów, w których gospodarstwach domowych kwota wydawana na leki stanowi znaczącą pozycję.

Ustawa powoduje skutki dla sektora finansów publicznych w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia. Przy założeniu, w oparciu o dane z Ministerstwa Zdrowia, że z uprawnienia do bezpłatnego zaopatrzenia w leki oraz środki spożywcze specjalnego przeznaczenia skorzysta około 108 tys. świadczeniobiorców, koszty z tym związane wyniosą około 214 mln zł w ciągu roku.

Wejście w życie projektu przedmiotowej ustawy spowoduje konieczność zmiany rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 8 marca 2012 r. w sprawie recept lekarskich (Dz. U. z 2012 r. poz. 260 i 506 oraz z 2013 r. poz. 321) w zakresie wprowadzenia kodu dodatkowych uprawnień pacjenta.

Projekt ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.